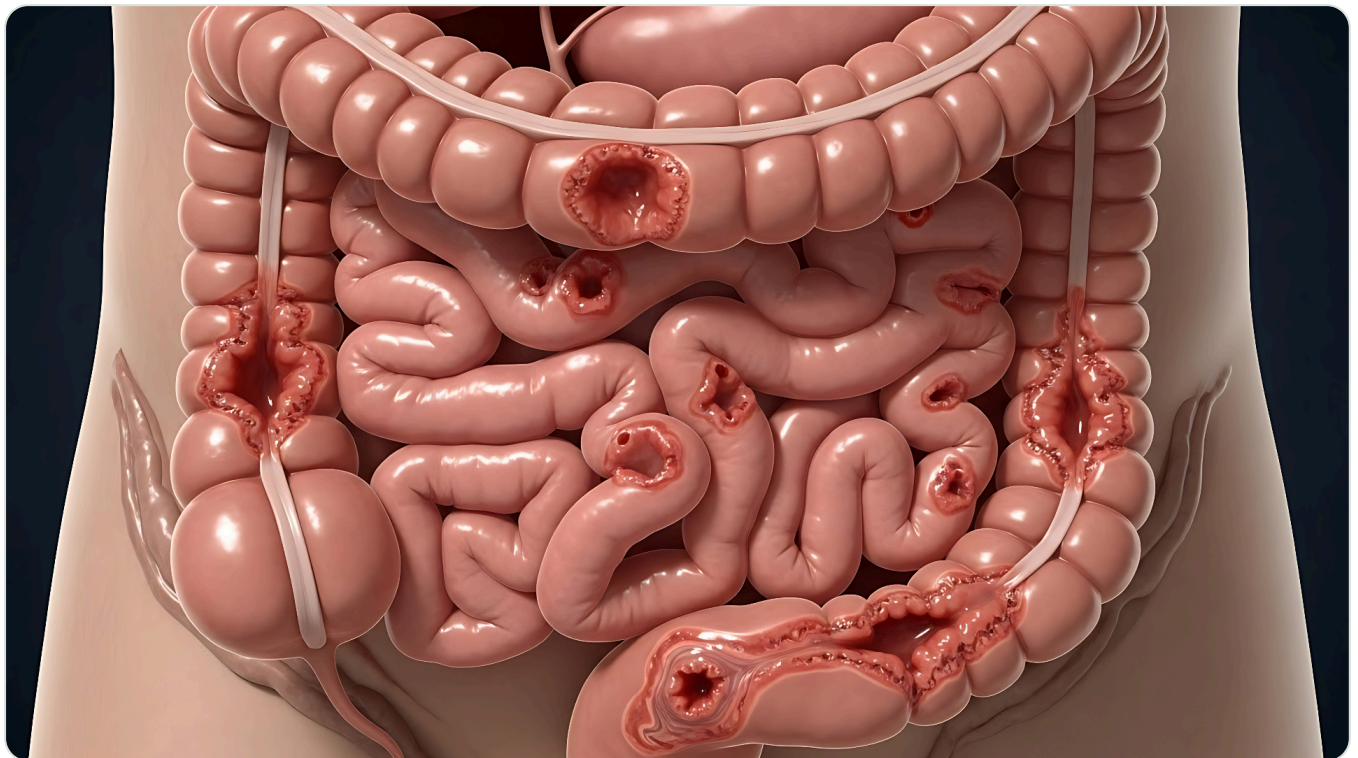

Content from <https://kirurgen.dk/blog/morbus-crohn-crohns-sygdom/>

[Gå til indholdet](#)

Morbus Crohn: Alt om symptomer, tarmundersøgelse og moderne behandling

Oplever du gentagne mavesmerter, vægttab eller måske blødning fra endetarmen? Det kan være tegn på Morbus Crohn. I modsetning til colitis ulcerøsa kan denne sygdom ramme hele fordøjelsessystemet, hvilket gør en grundig tarmundersøgelse og tidlig diagnose altafgørende for at undgå komplikationer som fistler eller forsnævringer.

I dette indlæg ser vi nærmere på, hvordan livet med Crohn håndteres i Danmark, og hvorfor en koloskopi er det vigtigste værktøj i værktøjskassen.

Hvad er Morbus Crohn?

Morbus Crohn er en kronisk inflammatorisk tarmsygdom (IBD), der kan give betændelse i alle lag af tarmvæggen. Mens colitis kun rammer tyktarmen, kan Crohn findes overalt fra mundhule til endetarm – dog oftest i overgangen mellem tynd- og tyktarm.

De typiske symptomer inkluderer:

- Smerter (ofte i nederste højre side af maven).
- Diarré (nogle gange med blødning fra endetarmen).

- Træthed (fatigue) og uforklarligt vægttab.
- Feber i perioder med opblussen.

Videnskabeligt fokus: Crohn-patienter har en øget risiko for strikturer (forsnævringer) på grund af transmural inflammation (inflammation gennem alle vævslag). Tidlig biologisk intervention er nøglen til at ændre sygdommens naturlige forløb.

Kilde: Torres et al., Lancet, 2017

Diagnosen: Mere end blot én tarmundersøgelse

Ved mistanke om Crohn er en **koloskopi** med biopsi "guldstandard", men da sygdommen også kan gemme sig i tyndtarmen, supplerer danske hospitaler ofte med andre undersøgelser:

- **Koloskopi:** En kikkertundersøgelse af tyktarmen og det sidste stykke af tyndtarmen.
- **MR- eller CT-scanning:** Bruges ofte til at vurdere tyndtarmen og se efter bylder eller fistler.
- **Kapselendoskopi:** En lille pille med kamera, som man sluger for at filme tyndtarmen.

Hvorfor er biopsier vigtige?

Under en koloskopi tages små vævsprøver. Ved Morbus Crohn leder patologen efter "granulomer" (små ansamlinger af celler), som findes hos ca. 50% af patienterne og bekræfter diagnosen.

Behandlingsstrategi i Danmark

Målet for behandlingen i Danmark er "mucosal healing" (ophealing af slimhinden). Man følger en individuel trappetige-model:

Trin 1: Akut behandling (Binyrebarkhormon)

Ved opblussen bruges ofte *Prednisolon* (tabletter) eller *Budenofalk* (lokaltvirkende i tarmen). Budenofalk har færre bivirkninger, da det primært virker i det område, hvor tynd- og tyktarm mødes.

Trin 2: Vedligeholdelse (Immunmodulerende)

For at undgå nye udbrud anvendes ofte **Thiopuriner** (*Imurel* / *Azathioprin*). I modsætning til colitis ulcerøsa har 5-ASA (Pentasa) ofte en begrænset effekt ved Crohn.

Trin 3: Biologisk medicin (Frontlinje-behandling)

I Danmark er man i dag hurtig til at opstarte biologisk behandling ved moderat til svær Crohn for at undgå operation.

Type	Eksempler (Danmark)	Særligt for Crohn
TNF-hæmmere	<i>Infliximab (Remsima), Adalimumab (Humira)</i>	Guldstandard, især effektiv mod fistler.
IL-hæmmere	<i>Ustekinumab (Stelara)</i>	Blokerer IL-12/23. God til dem, hvor TNF-hæmmere ikke virker.
Integrinhæmmere	<i>Vedolizumab (Entyvio)</i>	Tarmselektiv – færre bivirkninger i resten af kroppen.
Små molekyler	<i>Upadacitinib (Rinvoq)</i>	Nyere tabletbehandling (JAK-hæmmer) godkendt til Crohn.

Videnskabeligt fokus: Studier viser, at kombinationsbehandling (f.eks. Infliximab + Azathioprin) er mere effektiv til at opnå komplet heling af slimhinden end monoterapi.

Kilde: Colombel et al., NEJM (SONIC study)

Livet med Crohn og opfølgning

Selvom du er i behandling, er løbende kontrol nødvendig. I Danmark bruger vi:

1. **Calprotectin (afføringsprøve):** En nem måde at måle betændelse på uden en fuld tarmundersøgelse.
2. **Blodprøver:** For at tjekke for jernmangel og vitaminstatus (især B12).

Et vigtigt råd: Rygning er den største risikofaktor for forværring af Morbus Crohn. Rygestop har i nogle tilfælde lige så stor effekt som medicinsk behandling.

[Scroll to Top](#)

Læs også

[Kronisk tarmbetændelse \(IBD\) – oversigt](#) · [Galdesyremalabsorption ved ileumsygdom](#)